

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

Кафедра хореографії

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з навчальної роботи
проф. Гаврилюк С. В.

2013 р.

**Методика вивчення віртуозних технік в народно-
сценічній хореографії**

РОБОЧА ПРОГРАМА

вибіркової навчальної дисципліни

підготовки бакалавра

Напряму 6.20202 «Хореографія»

Луцьк – 2013

Робоча програма навчальної дисципліни
технік в народно-сценічній хореографії»
6.020202 «Хореографія»
"28" серпня 2013р. - 23 с.

«Методика вивчення віртуозних
для студентів напряму підготовки

Розробники: Дужич-Ніколайчук Віктор Іванович, заслужений артист України,
доцент

Рецензент: Рецензент: Козачук Олег Дмитрович, заслужений працівник
культури України, художній керівник та головний балетмейстер ансамблю
народного танцю "Волинянка

Робоча програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри
хореографії

протокол № 1 від 30 серпня 2013р.

Завідувач кафедри

Дужич-Ніколайчук В.І.

Робоча програма навчальної дисципліни
схвалена науково-методичною комісією інституту мистецтв

протокол № 1 від 11. 09. 2013 р.

Голова науково-методичної
комісії інституту мистецтв

Шиманський П.Й.

Робоча програма навчальної дисципліни
схвалена науково-методичною радою університету

протокол № 3 від 20. 11. 2013 р.

Структура робочої програми

Вступ

Фахова підготовка спеціаліста-хореографа є складним процесом, що вимагає не лише досконалого оволодіння основами танцювального мистецтва та формування виконавських навичок, але й інтелектуального і загальнокультурного розвитку особистості, здатної вільно і самостійно мислити та діяти. Синтетичний характер діяльності спеціаліста хореографічного профілю ставить вимоги цілісності, єдності, професійної спрямованості культурологічних та освітянських компонентів його підготовки. У зв'язку з цим у науковій організації навчального процесу особливого значення набуває комплекс дисциплін, що впливають на формування особистості в професійно-мистецькому, культурологічному, соціально-педагогічному аспектах.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів - 7	0202 <u>«Мистецтво»</u>	нормативна
Модулів - 6	6.020202 «Хореографія»	Рік підготовки 3-4
Змістових модулів - 4		Семестр 5- 8
ІНДЗ: немає		Лекції -16 год.
Загальна кількість годин - 252		Практичні - 106 год.
Тижневих годин (для денної форми навчання):	Освітньо-кваліфікаційний рівень Бакалавр	Самостійна робота -66год.
аудиторних - 2		Індивідуальна робота - 64 год.
самостійної роботи -1 індивідуальної роботи -1		Форма контролю: залік (6,8сем.).

Мета та завдання навчальної дисципліни.

Метою навчальної дисципліни є: накопичення та засвоєння ґрунтовних практичних знань з теорії народно-сценічної хореографії, а також набуття практичних навичок в виконанні танцювальної рухів підвищеної складності та вмілого і грамотного застосування набутих знань творчій діяльності майбутнього хореографа.

Завдання навчальної дисципліни: отримання знань в галузі новітніх тенденцій гармонічної мови та виконавської техніки хореографічного мистецтва; визначення специфічних методів вивчення віртуозних технік в народно-сценічній хореографії; збагачення досвіду сприйняття та аналізу хореографічного мистецтва сучасності.

Після опанування даного курсу студенти повинні **знати:**

- закономірності та етапи вивчення віртуозних технік в народно-сценічній хореографії;
- особливості використання віртуозних технік при створенні художнього образу в хореографічному мистецтві;
- методи розбору та аналізу танцювальної лексики хореографічних творів;

вміти:

- володіти методами репетиційної роботи з виконавцями (артистами) при вивченні віртуозних технік в народно-сценічній хореографії;
- визначати стильову приналежність віртуозних технік в народно-сценічній хореографії;
- володіти методами роботи над віртуозними техніками в народно-сценічній хореографії.

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Основи віртуозної техніки народно-сценічного танцю.

Тема 1. Джерела та шляхи розвитку народного хореографічного мистецтва, завдання курсу.

1. Витоки народного хореографічного мистецтва.
2. Загальні питання походження і розвитку народного хореографічного мистецтва. Вплив географічних, історичних та соціальних умов на розвиток народного хореографічного мистецтва.
3. Народні танці як складова народних обрядів і свят. Залежність танцю від трудової діяльності людини. Ритм, музика і танець. Організує значення ритму в роботі та в танці. Різновиди народних танців . Вплив народного танцю на класичний балет
4. Народно-сценічний танець як складова національної культури, як вид мистецтва. Народно-сценічний танець та його місце в хореографічній освіті всіх видів хореографічного мистецтва.
5. Засоби запобігання травматизму при виконанні танцювальних рухів підвищеної складності.

Тема 2. Основні види та класифікація рухів віртуозної техніки народно-сценічного танцю.

1. Віртуозна техніка в танцях народів світу.
2. Рухи віртуозної техніки на високих стрибках
(розніжка, щупак, кільце, пістолет, високий кабріоль і т.д.)
3. Рухи віртуозної техніки на повному присіданні (низова техніка)
4. Колова віртуозна техніка (коза, бочка, бедуїнський та арабський перекидні і т.д.)
5. Рухи віртуозної техніки на обертах (тури, піруети, обертаси і т.д.)
6. Парна та групова віртуозна техніка.

Тема 3. Вивчення основ віртуозної техніки.

1. Вивчення методики виконання рухів жіночої техніки на середині зали (оберти з ногою на *passé*, оберти на півпальцях по VI п.ніг, обертаси на витягнутій нозі та в півприсяді;), по діагоналі (оберти по VI п. ніг *chaîne*, млинці по VI п. ніг, голубці, сьюві)
2. Вивчення методики виконання рухів чоловічої техніки на середині зали (оберти по VI п. ніг ледве відокремлюючи ногу від підлоги *pirouette*, підготовка до одинарних турів (одинарний тур), підготовка до кабріолів (кабріолі), присядка м'ячик з почерговим відкриттям ніг на п'ятку зі сторони у сторону, присядка з виносом ніг у бік), по діагоналі (оберти по VI п. ніг *chaîne*, млинці по VI п. ніг, голубці, м'ячик з просуванням у бік, тинок великий у повороті *soutenu*).
3. Вивчення методики виконання рухів жіночої техніки на середині зали (оберт по VI п. ніг *pirouette*, та круговим махом руки, оберт по VI п. ніг *pirouette* у поєднанні з туром з піджатими ногами).
4. Вивчення методики виконання рухів чоловічої техніки на середині зали (підготовка до розніжки (розніжка), підготовка до щуки (щука)), по діагоналі (присядка бокова з виносом ноги у бік у протилежну сторону від напрямку руху).
5. Вивчення методики виконання рухів жіночої техніки по діагоналі (колесо на дві руки). Вивчення методики виконання рухів чоловічої техніки середині зали (кабріолі на одній руці праворуч та ліворуч, коник з обертотом у повітрі на 360°, чорт без оберту в повітрі та ударом рук по литці ніг).
6. Вивчення методики виконання рухів жіночої техніки по діагоналі (комбіноване веретено з бігунком, комбінований вихилясник з млинцем).
7. Вивчення методики виконання рухів чоловічої техніки на середині зали (чорт з обертотом у повітрі на 360° та ударом рук по литці ніг, м'ячик та

фляк назад, підготовка до блохи, підготовка до подвійного оберту в повітрі, подвійний оберт в повітрі).

8. Вивчення методики виконання рухів жіночої техніки на середині зали (комбіновані сценічні *sissons* в обидві сторони, комбінована мотузочка з сьюїві). Вивчення методики виконання рухів чоловічої техніки по колу (блоха, підготовка до розніжки в повороті, розніжка в повороті, пістолет у повороті, щука в повороті, циркуль).

Змістовий модуль 2. Рухи віртуозної техніки в народних танцях Центральної України.

Тема 1. Особливості виконання рухів віртуозної техніки в народних танцях Центральної України.

1. Козацький танець, як основа віртуозних рухів в народних танцях Центральної України.
2. Балетмейстер Павло Вірський та його роль в підвищенні видовищності української народно-сценічної хореографії (хореографічні композиції «Гопак», «Повзунець» і т.д.).
3. Відеоперегляд танцювальних композицій кращих професійних хореографічних ансамблів України.

Тема 2. Вивчення основ віртуозної техніки в поєднанні з елементами української народної хореографії.

1. Вивчення методики виконання рухів жіночої техніки по діагоналі (крок в перескок з ноги на ногу в повороті до себе з круговим махом руки), по колу (комбіноване *jete*).
2. Вивчення методики виконання рухів чоловічої техніки на середині зали (мельниця (варіант 1), мельниця (варіант 2), ножиці з тинком у низу, одинарні темпові оберти по VI п. ніг), по діагоналі (закладка на одну ногу з просуванням уперед та ударом руки о підйом робочої ноги).

3. Вивчення методики виконання рухів жіночої техніки на середині зали (комбіновані тури з піджатими ногами у поєднанні з тинком), по діагоналі (комбіноване chaine).
4. Вивчення методики виконання рухів чоловічої техніки на середині зали (закладка в оберті по чергово на обидві ноги, комбіновані одинарні тури з подвійними турами, повзунець та фляк назад), по колу (підготовка до кози, коза).
5. Робота над удосконаленням рухів віртуозної техніки.

Змістовий модуль 3. Рухи віртуозної техніки в народних танцях Білорусії та Західних регіонів України.

Тема 1. Рухи віртуозної техніки в народних танцях Білорусії.

1. Особливості хореографічної лексики народних танців Білорусії.
2. Використання віртуозної техніки в народно-сценічних танцях Білорусії («Лявоніха», «Крижачок», «Веселуха» і т.д.).
3. Відеоперегляд танцювальних композицій кращих професійних хореографічних ансамблів Білорусії.

Тема 2. Віртуозна техніка у танцях Полісся, Волині, Гуцульщини, Прикарпаття, Закарпаття.

1. Особливості хореографічної лексики народних танців Полісся, Волині, Гуцульщини, Прикарпаття, Закарпаття.
2. Використання віртуозної техніки в народно-сценічних танцях Полісся, Волині, Гуцульщини, Прикарпаття, Закарпаття. («Волинська полька», «Аркан», «Шалантух», «Березнянка» і т.д.).
3. Відеоперегляд танцювальних композицій кращих професійних хореографічних ансамблів України.

Тема 3. Вивчення основ віртуозної техніки у поєднанні з елементами танців Полісся, Волині, Гуцульщини, Прикарпаття, Закарпаття.

1. Методика виконання рухів (повороти з ударами з танцю «Шалантух», дрібушечка з кружлянням, оберт з танцю «На кукурудзяному полі», повороти з дрібушкою, кружляння парами на підскоках).
2. Методика виконання рухів (перескоки, скоки-перескоки, поліський рух типу перехідного, варіант волинських поворотів на місці на 360* в позицію, повороти на підскоках, волинські повороти в парах, чоловічі волинські перескоки з притупами, стрибок з перескоком).
3. Методика виконання рухів (повороти з танцю «Горянка», повороти з підстрибуванням по VI поз. з танцю «Горянка», чоловічі перескоки з танцю «Горянка», висока підгорянка в повороті з кружлянням, з танцю «Півторак»).
4. Методика виконання рухів (закарпатський гайдук кручений з підскоком, стрибки з поворотом корпусу з танцю «Тропотянка», гуцульський повзунець з виведенням ноги навхрест на підлогу).
5. Методика виконання рухів (гуцульська підсічка з батогом, повзунець-чосанка з опорою на одну руку, стрибки з обертанням з танцю «Опришки», гуцульський стрибок із підбивкою сокирою, поворот-«пістолет»).

Тема 4. Вивчення ускладнених рухів віртуозної техніки.

1. Вивчення методики виконання рухів жіночої техніки на середині зали (обертаси зі стрибком та піджатою опорною ногою, оберт на півпавльцях з почерговим висуванням ніг у бік у півприсяді *en dehors et en dedans*), по діагоналі (веретено).
2. Вивчення методики виконання рухів чоловічої техніки на середині (комбіновані оберти по VI п. ніг із одинарним туром у повітрі), по діагоналі (присядка бокова з виносом ноги у бік та перехресним шагом під себе із закінченням на каблук робочої ноги та нахилом корпусу до неї, повзунець з почерговим виносом ніг уперед роблячи кругові рухи у повітрі *rond*)
3. Вивчення методики виконання рухів жіночої техніки на середині зали (оберт на п'ятках обох ніг та зі скоком), по діагоналі (бігунець (темповий біг)).

4. Вивчення методики виконання рухів чоловічої техніки на середині (тинок у глибокому присяді, присядка м'ячик з обертом на 360° та виходом ноги яка відкривається уперед та на півпалець ноги яка відкривається назад, коник без оберту в повітрі та ударом руки по голені, підготовка до кабріолі на одній руці).
5. Вивчення методики виконання рухів жіночої техніки на середині зали (комбінований вихилясник з сьюві), по діагоналі (підскок на одній нозі в повороті tour en dedans, комбіновані голубці з бігунцем, виносом ніг уперед та виляском під ногою, присядка вихилясник почергово з обох ніг повзунець (у повільному та швидкому темпі), бочка, колесо на дві руки та на одну).
6. Вивчення методики виконання рухів жіночої техніки на середині зали (комбіновані обертаси з тинком).
7. Вивчення методики виконання рухів чоловічої техніки на середині (підготовка до пістолету у повітрі (пістолет у повітрі), підсічка, підготовка до стрибка через ногу (стрибок через ногу).
8. Вивчення методики виконання рухів жіночої техніки на середині зали (оберти у повітрі з піджатими ногами (у повільному та швидкому темпі)), по діагоналі (комбіновані голубці в повороті).
9. Вивчення методики виконання рухів чоловічої техніки на середині (комбінова підсічка з виносом ніг у бік, присядка м'ячик з виходом на каблуки ніг у широку П п. (з обертом і без оберту), по колу (комбінована бочка з колесом).

Змістовий модуль 4. Рухи віртуозної техніки в народних танцях Росії, Грузії, Степової України, Слобожанщини та іноетнічних груп населення України.

Тема 1. Рухи віртуозної техніки в народних танцях Росії.

1. Особливості хореографічної лексики народних танців Росії.
2. Використання віртуозної техніки в народно-сценічних танцях Росії

(«Перепляс», «Березка», «Казачий пляс», т.д.).

3. Відеоперегляд танцювальних композицій кращих професійних хореографічних ансамблів Росії.

Тема 2. Рухи віртуозної техніки в народних танцях Грузії.

1. Особливості хореографічної лексики народних танців Грузії.

2. Використання віртуозної техніки в народно-сценічних танцях Грузії

(«Хевсурули», «Картули», «Ханджурули», «Мхедрули» і т.д.).

3. Відеоперегляд танцювальних композицій кращих професійних хореографічних ансамблів Грузії.

Тема 3. Вивчення основ віртуозної техніки у поєднанні з елементами танців Слобожанщини, Степової України та іноетнічних груп населення України.

1. Методика виконання рухів (присядка з вихиласом і сплескуваннями, присядка-розтяжка з подвійним поворотом на 180*, кружальце жіноче, кружальце бігом, присядка з поворотом корпусу, присядка-закладка з поворотом і сплескуваннями по правій халяві).

2. Методика виконання рухів (повзунець на одній нозі, повзунець-бігунець, повзунець-«метілочка», повзунець з опорою на одну руку, підсічка на місці, дрібушечка з переступанням і кружлянням).

3. Методика виконання рухів (закладка-розтяжка на глибокому присіданні, закладка-підбивка, розтяжка партерна і подвійний пірует «орел», закладка-ножиці з поворотом, присядка-ножиці з поворотом, присядка на тинку, присядка-галоп, високий кабріоль, підсічка з просуванням по колу («ескаватор»), повзунець з револьтатом).

4. Методика виконання рухів (стрибок через пояс, шаблю, «яструб», «кільце», стрибок у повороті, «бедуїнський», колесо на ліктях, револьтат по колу, револьтат з поворотом і випадом, кубарик чоловічий).

Тема 4. Вивчення складних рухів віртуозної техніки на підлозі, в повітрі з елементами української народної хореографії та хореографії слов'янських народів (Білорусь, Росія, Польща).

1. Вивчення методики виконання рухів жіночої техніки по діагоналі (комбінований тинок в оберті).
2. Вивчення методики виконання рухів чоловічої техніки по колу (коза темпова, коза відкрита, бедуїнський, блоха, закладки).
3. Вивчення методики виконання рухів жіночої техніки по діагоналі (комбінований тур en dedans, комбіноване soutenu).
4. Вивчення методики виконання рухів чоловічої техніки по колу (флаг на одну руку, циркуль, повзунець темповий, повзунець на обидві руки, подвійний садебаск, велике jete).
5. Удосконалення виконання рухів віртуозної техніки і повторення курсу.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	у тому числі			
		Лек.	Практ.	Інд. роб.	Сам. роб.
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Основи віртуозної техніки народно-сценічного танцю.					
Тема 1. Джерела та шляхи розвитку народного хореографічного мистецтва, завдання курсу.	6	2			4
Тема 2. Основні види та класифікація рухів віртуозної техніки народно-сценічного танцю.	6	2			4
Тема 3. Вивчення основ віртуозної техніки.	64		32	20	12
Разом за змістовим модулем 1	76	4	32	20	20
Змістовий модуль 2. Рухи віртуозної техніки в народних танцях Центральної України.					
Тема 1. Особливості виконання рухів віртуозної техніки в народних танцях Центральної України.	8	4			4

Тема 2. Вивчення основ віртуозної техніки в поєднанні з елементами української народної хореографії.	46		22	14	10
Разом за змістовим модулем 2	54	4	22	14	14
Змістовий модуль 3. Рухи віртуозної техніки в народних танцях Білорусії та Західних регіонів України.					
Тема 1. Рухи віртуозної техніки в народних танцях Білорусії.	6	2			4
Тема 2. Віртуозна техніка у танцях Полісся, Волині, Гуцульщини, Прикарпаття, Закарпаття.	6	2			4
Тема 3. Вивчення основ віртуозної техніки у поєднанні з елементами танців Полісся, Волині, Гуцульщини, Прикарпаття, Закарпаття.	32		16	10	6
Тема 4. Вивчення ускладнених рухів віртуозної техніки.	30		16	8	6
Разом за змістовим модулем 3	74	4	32	18	20
Змістовий модуль 4. Рухи віртуозної техніки в народних танцях Росії, Грузії, Степової України, Слобожанщини та іноетнічних груп населення України.					
Тема 1. Рухи віртуозної техніки в народних танцях Росії.	4	2			2
Тема 2. Рухи віртуозної техніки в народних танцях Грузії.	4	2			2
Тема 3. Вивчення основ віртуозної техніки у поєднанні з елементами танців Слобожанщини, Степової України та іноетнічних груп населення України.	20		10	6	4
Тема 4. Вивчення складних рухів віртуозної техніки на підлозі, в повітрі з елементами української народної хореографії та хореографії слов'янських народів (Білорусь, Росія, Польща).	20		10	6	4
Разом за змістовим модулем 4	48	4	20	12	12
Усього годин	252	16	106	64	66

Теми практичних занять

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	<p>Вивчення основ віртуозної техніки. Вивчення методики виконання рухів жіночої техніки на середині зали (оберти з ногою на <i>passé</i>, оберти на півпальцях по VI п.ніг, обертаси на витягнутій нозі та в півприсяді;), по діагоналі (оберти по VI п. ніг <i>chaîne</i>, млинці по VI п. ніг, голубці, сьюві)</p> <p>Вивчення методики виконання рухів чоловічої техніки на середині зали (оберти по VI п. ніг ледве відокремлюючи ногу від підлоги <i>pirouette</i>, підготовка до одинарних турів (одинарний тур), підготовка до кабріолів (кабріолі), присядка м'ячик з почерговим відкриттям ніг на п'ятку зі сторони у сторону, присядка з виносом ніг у бік), по діагоналі (оберти по VI п. ніг <i>chaîne</i>, млинці по VI п. ніг, голубці, м'ячик з просуванням у бік, тинок великий у повороті <i>soutenu</i>).</p> <p>Вивчення методики виконання рухів жіночої техніки на середині зали (оберт по VI п. ніг <i>pirouette</i>, та круговим махом руки, оберт по VI п. ніг <i>pirouette</i> у поєднанні з туром з піджатими ногами).</p> <p>Вивчення методики виконання рухів чоловічої техніки на середині зали (підготовка до розніжки (розніжка), підготовка до щуки (щука)), по діагоналі (присядка бокова з виносом ноги у бік у протилежну сторону від напрямку руху).</p> <p>Вивчення методики виконання рухів жіночої техніки по діагоналі (колесо на дві руки). Вивчення методики виконання рухів чоловічої техніки середині зали (кабріолі на одній руці праворуч та ліворуч, коник з обертом у повітрі на 360°, чорт без оберту в повітрі та ударом рук по литці ніг).</p> <p>Вивчення методики виконання рухів жіночої техніки по діагоналі (комбіноване веретено з бігунком, комбінований вихилясник з млинцем).</p> <p>Вивчення методики виконання рухів чоловічої техніки на середині зали (чорт з обертом у повітрі на 360° та ударом рук по литці ніг, м'ячик та фляк назад, підготовка до блохи, підготовка до подвійного оберту в повітрі, подвійний оберт в повітрі).</p> <p>Вивчення методики виконання рухів жіночої техніки на середині зали (комбіновані сценічні <i>sissonne</i> в обидві сторони, комбінована мотузочка з сьюві). Вивчення методики виконання рухів чоловічої техніки по колу (блоха, підготовка до розніжки в повороті, розніжка в повороті, пістолет у повороті, щука в повороті, циркуль).</p>	32
2.	<p>Вивчення основ віртуозної техніки в поєднанні з елементами української народної хореографії. Вивчення методики виконання рухів жіночої техніки по діагоналі (крок в перескок з ноги на ногу в повороті до себе з круговим махом руки), по колу (комбіноване <i>jete</i>).</p> <p>Вивчення методики виконання рухів чоловічої техніки на середині зали (мельниця (варіант 1), мельниця (варіант 2),</p>	22

	<p>ножиці з тинком у низу, одинарні темпові оберти по VI п. ніг), по діагоналі (закладка на одну ногу з просуванням уперед та ударом руки о підйом робочої ноги).</p> <p>Вивчення методики виконання рухів жіночої техніки на середині зали (комбіновані тури з піджатими ногами у поєднанні з тинком), по діагоналі (комбіноване chaîne).</p> <p>Вивчення методики виконання рухів чоловічої техніки на середині зали (закладка в оберті почергово на обидві ноги, комбіновані одинарні тури з подвійними турами, повзунець та фляк назад), по колу (підготовка до кози, коза).</p> <p>Робота над удосконаленням рухів віртуозної техніки.</p>	
3.	<p>Вивчення основ віртуозної техніки у поєднанні з елементами танців Полісся, Волині, Гуцульщини, Прикарпаття, Закарпаття.</p> <p>6. Методика виконання рухів (повороти з ударами з танцю «Шалантух», дрібушечка з кружлянням, оберт з танцю «На кукурудзяному полі», повороти з дрібушкою, кружляння парами на підскоках).</p> <p>7. Методика виконання рухів (перескоки, скоки-перескоки, поліський рух типу перехідного, варіант волинських поворотів на місці на 360* в позицію, повороти на підскоках, волинські повороти в парах, чоловічі волинські перескоки з притупами, стрибок з перескоком).</p> <p>8. Методика виконання рухів (повороти з танцю «Горянка», повороти з підстрибуванням по VI поз. з танцю «Горянка», чоловічі перескоки з танцю «Горянка», висока підгорянка в повороті з кружлянням, з танцю «Півторак»).</p> <p>9. Методика виконання рухів (закарпатський гайдук кручений з підскоком, стрибки з поворотом корпусу з танцю «Тропотянка», гуцульський повзунець з виведенням ноги навхрест на підлогу).</p> <p>Методика виконання рухів (гуцульська підсічка з батогом, повзунець-чосанка з опорою на одну руку, стрибки з обертанням з танцю «Опришки», гуцульський стрибок із підбивкою сокирою, поворот-«пістолет»).</p>	16
4.	<p>Вивчення ускладнених рухів віртуозної техніки.</p> <p>Вивчення методики виконання рухів жіночої техніки на середині зали (обертаси зі стрибком та піджатою опорною ногою, оберт на півпавльцях з почерговим висуванням ніг у бік у півприсяді en dehors et en dedans), по діагоналі (веретено).</p> <p>Вивчення методики виконання рухів чоловічої техніки на середині (комбіновані оберти по VI п. Ніг із одинарним туром у повітрі), по діагоналі (присядка бокова з виносом ноги у бік та перехресним шагом під себе із закінченням на каблук робочої ноги та нахилом корпусу до неї, повзунець з почерговим виносом ніг уперед роблячи кругові рухи у повітрі rond)</p> <p>Вивчення методики виконання рухів жіночої техніки на середині зали (оберт на п'ятках обох ніг та зі скоком), по діагоналі (бігунець (темповий біг)).</p> <p>Вивчення методики виконання рухів чоловічої техніки на середині (тинок у глибокому присяді, присядка м'ячик з обертотом на 360° та виходом ноги яка відкривається уперед та на півпалець ноги яка відкривається назад, коник без оберту в</p>	16

	<p>повітрі та ударом руки по голені, підготовка до кабріолі на одній руці).</p> <p>Вивчення методики виконання рухів жіночої техніки на середині зали (комбінований вихилясник з сьюїві), по діагоналі (підскок на одній нозі в повороті <i>tour en dedans</i>, комбіновані голубці з бігунцем, виносом ніг уперед та виляском під ногою, присядка вихилясник почергово з обох ніг повзунець (у повільному та швидкому темпі), бочка, колесо на дві руки та на одну).</p> <p>Вивчення методики виконання рухів жіночої техніки на середині зали (комбіновані обертаси з тинком).</p> <p>Вивчення методики виконання рухів чоловічої техніки на середині (підготовка до пістолету у повітрі (пістолет у повітрі), підсічка, підготовка до стрибка через ногу (стрибок через ногу).</p> <p>Вивчення методики виконання рухів жіночої техніки на середині зали (оберти у повітрі з піджатими ногами (у повільному та швидкому темпі)), по діагоналі (комбіновані голубці в повороті).</p> <p>Вивчення методики виконання рухів чоловічої техніки на середині (комбінована підсічка з виносом ніг у бік, присядка м'ячик з виходом на каблуки ніг у широку II п. (з обертом і без оберту), по колу (комбінована бочка з колесом).</p>	
5.	<p>Вивчення основ віртуозної техніки у поєднанні з елементами танців Слобожанщини, Степової України та іноетнічних груп населення України.</p> <p>Методика виконання рухів (присядка з вихилясом і сплескуваннями, присядка-розтяжка з подвійним поворотом на 180*, кружальце жіноче, кружальце бігом, присядка з поворотом корпусу, присядка-закладка з поворотом і сплескуваннями по правій халяві).</p> <p>Методика виконання рухів (повзунець на одній нозі, повзунець-бігунець, повзунець-«метілочка», повзунець з опорою на одну руку, підсічка на місці, дрібушечка з переступанням і кружлянням).</p> <p>Методика виконання рухів (закладка-розтяжка на глибокому присіданні, закладка-підбивка, розтяжка партерна і подвійний пірует «орел», закладка-ножиці з поворотом, присядка-ножиці з поворотом, присядка на тинку, присядка-галоп, високий кабріоль, підсічка з просуванням по колу («ескаватор»), повзунець з револьтатом).</p> <p>Методика виконання рухів (стрибок через пояс, шаблю, «яструб», «кільце», стрибок у повороті, «бедуїнський», колесо на ліктях, револьтат по колу, револьтат з поворотом і випадом, кубарик чоловічий).</p>	10
6.	<p>Вивчення складних рухів віртуозної техніки на підлозі, в повітрі з елементами української народної хореографії та хореографії слов'янських народів (Білорусь, Росія, Польща).</p> <p>Вивчення методики виконання рухів жіночої техніки по діагоналі (комбінований тинок в оберті).</p> <p>Вивчення методики виконання рухів чоловічої техніки по колу (коза темпова, коза відкрита, бедуїнський, блоха, закладки).</p> <p>Вивчення методики виконання рухів жіночої техніки по</p>	10

	діагонали (комбінований тип en dedans, комбіноване soutenu). Вивчення методики виконання рухів чоловічої техніки по колу (флаг на одну руку, циркуль, повзунець темповий, повзунець на обидві руки, подвійний садебаск, велике jete). Удосконалення виконання рухів віртуозної техніки і повторення курсу.	
	Разом	106

Самостійна робота

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Джерела та шляхи розвитку народного хореографічного мистецтва, завдання курсу. Опрацювання літературних джерел.	4
2	Основні види та класифікація рухів віртуозної техніки народно- сценічного танцю. Опрацювання літературних джерел.	4
3	Вивчення основ віртуозної техніки. Робота над удосконаленням рухів віртуозної техніки.	12
4	Особливості виконання рухів віртуозної техніки в народних танцях Центральної України. Опрацювання літературних джерел та перегляд відеоматеріалу.	4
5	Вивчення основ віртуозної техніки в поєднанні з елементами української народної хореографії. Робота над удосконаленням рухів віртуозної техніки.	10
6	Рухи віртуозної техніки в народних танцях Білорусії. Опрацювання літературних джерел та перегляд відеоматеріалу.	4
7	Віртуозна техніка у танцях Полісся, Волині, Гуцульщини, Прикарпаття, Закарпаття. Опрацювання літературних джерел та перегляд відеоматеріалу.	4
8	Вивчення основ віртуозної техніки у поєднанні з елементами танців Полісся, Волині, Гуцульщини, Прикарпаття, Закарпаття. Робота над удосконаленням рухів віртуозної техніки.	10
9	Вивчення ускладнених рухів віртуозної техніки. Робота над удосконаленням рухів віртуозної техніки.	10
10	Рухи віртуозної техніки в народних танцях Росії. Опрацювання літературних джерел та перегляд відеоматеріалу.	2
11	Рухи віртуозної техніки в народних танцях Грузії. Опрацювання літературних джерел та перегляд відеоматеріалу.	2
12	Вивчення основ віртуозної техніки у поєднанні з елементами танців Слобожанщини, Степової України та іноетнічних груп населення України. Робота над удосконаленням рухів віртуозної техніки.	4
13	Вивчення складних рухів віртуозної техніки на підлозі, в повітрі з елементами української народної хореографії та хореографії слов'янських народів (Білорусь, Росія, Польща). Робота над удосконаленням рухів віртуозної техніки.	4
	Разом	66

Індивідуальне творче завдання

5-6 семестр – 34 год.

У процесі вивчення дисципліни “Методика вивчення віртуозних технік в народно-сценічній хореографії” студент в 5-6 семестрі повинен опанувати та підготувати до використання в концертній програмі ансамблю народного танцю один з вивчених рухів віртуозної техніки та створити опис методики вивчення.

7-8 семестр – 30 год.

У процесі вивчення дисципліни “Методика вивчення віртуозних технік в народно-сценічній хореографії” студент в 7-8 семестрі повинен опанувати та підготувати до використання в концертній програмі ансамблю народного танцю один з вивчених рухів віртуозної техніки підвищеного рівня складності та створити опис методики вивчення.

Методи навчання – інформаційно-рецептивний, ілюстративний, репродуктивний.

Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік (6,8 семестр).

Методи та засоби діагностики успішності навчання – експрес-опитування, активність на практичних заняттях, контрольні роботи, диференційований залік, екзамен.

Розподіл балів, які отримують студенти

5, 6 семестр

Поточний контроль (мах = 40 балів)					Модульний контроль (мах = 60 балів)		Загальна кількість балів	
Модуль 1			Модуль 2		Модуль 3			
Змістовий модуль 3			Змістовий модуль 4		ІНДЗ	МКР 1	МКР 2	100
T 1	T2	T 3	T 1	T2				
2	2	12	2	12				

7, 8 семестр

Поточний контроль (мах = 40 балів)								Модульний контроль (мах = 60 балів)	Загальна кількість балів	
Модуль 1				Модуль 2				Модуль 3		
Змістовий модуль 3				Змістовий модуль 4				ІНДЗ	МКР 1	МКР 2
T 1	T2	T 3	T4	T 1	T2	T 3	T4	10	30	30
2	2	2	8	2	2	2	10			
100										

КРИТЕРІЙ ОЦІНЮВАННЯ

Модульна контрольна робота (30 балів)

27-30 балів виставляють студентів, який вияви всебічні, системні і глибокі знання з навчально-програмового матеріалу; повністю розкрив зміст на поставлені запитання; вільно володіє спеціальною термінологією, грамотно ілюстрував відповіді прикладами; вільно володіє нормативною сучасною мовою; комплексно застосовує одержані знання з фахових дисциплін. Показав відмінні результати володіння технікою виконання віртуозних рухів.

22 – 26 балів виставляють студентів, який правильно розкрив зміст на поставлені запитання, та у відповідях бракувало власних суджень; грамотно володіє спеціальною термінологією, нормативною сучасною українською мовою; здатний до самостійного поповнення знань у подальшій навчальній роботі. Показав хороші результати володіння технікою виконання віртуозних рухів.

18-21 бали виставляється студентів, який зміст питань виклав частково, не послідовно; логічний зв'язок у відповіді відсутній, але суть запитання розкрита. Показав задовільні результати володіння технікою виконання віртуозних рухів.

11 -20 балів виставляється студентів, який основний зміст запитання не розкрив; припустився принципових помилок; спеціальною термінологією володіє частково. Показав незадовільні результати володіння технікою виконання віртуозних рухів.

0-10 бала балів виставляється студентів, який основний зміст запитання не розкрив; припустився принципових помилок; спеціальною термінологією не володіє частково. Відсутні результати володіння технікою виконання віртуозних рухів.

Поточний контроль (12 балів)

10-12 балів отримують студенти, які мають глибокі, ґрунтовні та системні знання з методики виконання віртуозних рухів народно-сцернічного танцю.

7-9 бали отримують студенти, які мають хороші знання з методики виконання віртуозних рухів народно-сцернічного танцю.

4-6 бали отримують студенти, які мають основні знання з методики, не досконало знають типові помилки при виконанні віртуозних рухів народно-сцернічного танцю, не завжди можуть відшукати потрібні прийоми їх подолання.

0-3 балів отримують студенти, які мають недостатні знання з методики, не знають типові помилки при виконанні віртуозних рухів народно-сцернічного танцю, не можуть відшукати потрібні прийоми їх подолання.

Поточний контроль (10 балів)

8-10 балів отримують студенти, які мають глибокі, ґрунтовні та системні знання з методики виконання віртуозних рухів народно-сцернічного танцю.

5-7 бали отримують студенти, які мають хороші знання з методики виконання віртуозних рухів народно-сцернічного танцю.

3-5 бали отримують студенти, які мають основні знання з методики, не досконало знають типові помилки при виконанні віртуозних рухів народно-сцернічного танцю, не завжди можуть відшукати потрібні прийоми їх подолання.

0-2 балів отримують студенти, які мають недостатні знання з методики, не знають типові помилки при виконанні віртуозних рухів народно-сцернічного танцю, не можуть відшукати потрібні прийоми їх подолання.

Поточний контроль (8 балів)

7-8 балів отримують студенти, які мають глибокі, ґрунтовні та системні знання з методики виконання віртуозних рухів народно-сцернічного танцю.

5-6 балів отримують студенти, які мають глибокі, ґрунтовні та системні знання з методики виконання віртуозних рухів народно-сцернічного танцю.

3 - 4 бали отримують студенти, які мають основні знання з методики, не досконало знають типові помилки при виконанні віртуозних рухів народно-сцернічного танцю, не завжди можуть відшукати потрібні прийоми їх подолання.

0 - 2 бали отримують студенти, які мають недостатні знання з методики, не знають типові помилки при виконанні віртуозних рухів народно-сцернічного танцю, не можуть відшукати потрібні прийоми їх подолання.

Поточний контроль (2 балів)

2 бали отримують студенти, які мають глибокі, ґрунтовні та системні знання з методики виконання віртуозних рухів народно-сцернічного танцю .

1 бал отримують студенти, які мають основні знання з методики виконання віртуозних рухів народно-сцернічного танцю, не досконало знають типові помилки при виконанні рухів, не завжди можуть відшукати потрібні прийоми їх подолання.

0 балів отримують студенти, які мають недостатні знання з методики виконання віртуозних рухів народно-сцернічного танцю, не знають типові помилки при виконанні рухів, не можуть відшукати потрібні прийоми їх подолання.

Творче індивідуальне завдання

9- 10 балів отримують студенти, які творче завдання виконали самостійно, логічно, послідовно склали комбінаційні завдання, запис виконали грамотно та охайно.

8 балів отримують студенти, які в основному виконали завдання, допустили несуттєві помилки, запис виконали грамотно та охайно.

6 - 7 балів отримують студенти, які частково виконали роботу, у роботі є помилки або складене комбінаційне завдання не відповідає вимогам.

1-5 балів отримують студенти, які роботу виконали зі значними помилками або складене комбінаційне завдання не відповідає вимогам.

Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку
90 – 100	A	Відмінно	Зараховано
82 – 89	B	Добре	
75 - 81	C		
67 -74	D	Задовільно	
60 - 66	E		
1 – 59	Fx	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

Список джерел

- Пшеничний О.В. Основи балетмейстерського мистецтва / О.В. Пшеничний. – О.: 2000 .- 64 с.
- Бачинская Н. Русские хороводы и хороводные песни/ Н. Бачинская - М. : 1951.- 112с.
- Василенко К. Композиція українського народносценічного танцю/ К. Василенко -К.: Мистецтво, 1988.- 125с.
- Голейзовский К. Я. Образы русской народной хореографии / К. Я. Голейзовский - М.: 1964. – 364с.
- Захаров Р. В. Искусство балетмейстера / Р. В. Захаров. - М. :1954. – 351с.
- Захаров Р. В. Сочинение танца/ Р. В. Захаров. - М.: Искусство, 1983. – 235с.
- Захаров Р. В. Работа балетмейстера с исполнителями / Р. В. Захаров. - М.:1967 – 62с.
- Захаров Р. Записки балетмейстера/ Р. В. Захаров. - М.: 1976. – 351с.
- Климов А. Основы русского народного танца/ А. Климов. - М.: Искусство, 1981.- 270с.
- Смирнов И. Работа балетмейстера над хореографическим произведением/ И. Смирнов. - М.: Министерство культуры РСФСР, 1979.- 72с.
- Ткаченко Т. Народный танец/ Т.Ткаченко - М.: Искусство, 1967. – 680с.
- Ткаченко Т. Народные танцы/ Т.Ткаченко - М.: Искусство, 1975. – 350с.
- Верховинець В. М. Теорія українського народного танцю/ В. М. Верховинець - 5-е вид. - К.: Муз. Україна, 1990 - 152 с.
- Василенко К. Ю. Український танець/ К. Ю. Василенко - К.: ІПК ПК, 1997. – 282 с.
- Кривохижа А.М. Гармонія танцю: Навчально - методичний посібник з викладання курсу „Мистецтво балетмейстера" для хореографічних відділень педагогічних університетів/ А.М. Кривохижа. – Кіровоград .: 2007. -100 с.